

KLAGANDE OCH MOTPART

1. Jonas Bergdahl

Ombud:
Advokat David Wedberg
Advokat Stefan Wallin

2. Kurt Falzon

KLAGANDE OCH MOTPART

Svensk Travsport (nedan ST)

Företrätt av bolagsjurist Carl Lindblom
biträdd av förbundsveterinär Karl Zötterman

ÖVERKLAGAT BESLUT

Svensk Travsports Ansvars- och Disciplinnämnds (nedan STAD) beslut den 7 januari 2025, ärende nr 08/2024, *bilaga 1*

I det överklagade beslutet dömde STAD *Jonas Bergdahl* (nedan Bergdahl) till ansvar

1. för att ha medverkat vid överträdelse av 2 och 38 §§ Svensk Travsports Tävlingsreglemente (nedan Tävlingsreglementet) och överträdelse av 3 § d) och 4 § a) Antidopningsreglemente för Svensk Travsport (nedan Antidopningsreglementet) beträffande hästen Junior Atout,
2. för att ha brutit mot bestämmelser i Djurskyddslagen (2018:1192) och Statens Jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om hästhållning och
3. för att ha lämnat oriktig uppgift om vaccinationer beträffande hästen Aiming Point.

STAD frikände Bergdahl från ansvar för överträdelse av 2 och 38 §§ Tävlingsreglementet samt 2 kap. 1 § och 4 kap. 1 § i Djurskyddslagen beträffande hästen Cloud Jubb.

Påföljden för Bergdahl bestämdes, sammantaget, till förlust av licens i två år och böter 100.000 kronor.

STAD förordnade i beslutet att Bergdahls förlust av licensen skulle räknas från dagen för beslutet.

I samma beslut dömde STAD *Kurt Falzon* (nedan Falzon) till ansvar för överträdelse av 38 § Tävlingsreglementet och 3 § d) Antidopningsreglementet beträffande hästen Junior Atout.

Påföljden för Falzon bestämdes till återkallelse av rätten att vara registrerad som ägare i Svensk Travsports hästagarregister i ett år och böter 100.000 kronor.

ÖVERDOMSTOLENS BESLUT

1. Överdomstolen fastställer STADs beslut beträffande påföljden för Jonas Bergdahl. Förlusten av tränarlicensen gäller med verkan från dagen för detta beslut.
2. Överdomstolen upphäver STADs beslut beträffande Kurt Falzon och frikänner honom från anmäld överträdelse.

I. YRKANDEN I ÖVERDOMSTOLEN

Bergdahl har yrkat, att Överdomstolen upphäver STADs beslut och frikänner honom från samtliga anmälda överträdelser. I allt fall har Bergdahl yrkat lindring av påföljden.

Falzon har yrkat att Överdomstolen upphäver STADs beslut och frikänner honom.

ST har i skrift, som inkom till Överdomstolen den 9 januari 2025, ”anslutningsvis” överklagat STADs beslut och yrkat att Bergdahl även fälls till ansvar för anmälan beträffande hästen Cloud Jubb.

Bergdahl har bestritt STs ändringsyrkande.

ST har bestritt Falzons ändringsyrkande.

II. HANDLÄGGNING

Det förtjänar att framhålla följande beträffande ärendets handläggning.

Misstanken om att hästen Junior Atout var behandlad med den förbjudna metoden bränning uppkom sensommaren 2023. Av handlingarna framgår att representanter för ST undersökte hästen den 7 september 2023.

ST inledde utredning om överträdelsen. Under utredningstiden framkom ytterligare misstankar. STs utredning var färdigställd sommaren 2024. Utredningen delgavs Bergdahl och Falzon och de bereddes tillfälle att yttra sig över utredningen.

ST väckte talan vid STAD den 8 juli 2024.

STAD bokade ut ärendet till muntlig förhandling vid två tillfällen, varav det ena ställdes in.

STAD meddelade sitt beslut den 7 januari 2025.

Samma dag, således den 7 januari 2025, överklagade Bergdahl och Falzon var för sig beslutet. De anförde i sina överklagandeskrifter inga grunder, inga omständigheter och inte heller angavs någon bevisuppgift.

Överdomstolen förelade den 8 januari 2025 Bergdahl och Falzon att senast den 24 januari 2025 komplettera överklagandena i dessa avseenden.

Den 9 januari 2025 överklagade ST STADs beslut och bad om anstånd att utveckla sin talan. Överdomstolen översände samma dag överklagandet för kännedom till Bergdahl och Falzon.

Den 24 januari 2025 inkom skrivelser från Bergdahl och Falzon och samma dag förelades ST att senast den 7 februari 2025 bemöta vad som anfördes i skrifterna och att inom samma tid inkomma med bevisuppgift.

ST inkom den 6 februari 2025 med yttrande och bevisuppgift. Bergdahl och Falzon fick samma dag del av handlingarna och förelades att yttra sig däröver.

Den 21 februari 2025 inkom yttranden från Bergdahl och Falzon. Det yrkades bland annat att Överdomstolen skulle avvisa viss av ST åberopad ny bevisning.

Parterna förelades den 25 februari 2025 att senast den 4 mars 2025 inkomma med slutlig bevisuppgift och ST förelades att yttra sig över yrkandet om avvisning.

Parterna inkom med yttranden den 4 mars 2025.

Överdomstolen tillät i beslut den 11 mars 2025 den nya bevisningen.

Överdomstolen hade dessförinnan kallat Bergdahl, Falzon och ST till muntlig förhandling.

Bergdahl återtog sin begäran om att Överdomstolen skulle hålla muntlig förhandling och begärde i stället skriftlig handläggning av ärendet, varefter han den 10 april 2025 har slutfört sin talan i skrift.

Överdomstolen har hållit muntlig förhandling den 9 april 2025 beträffande Falzons överklagande.

III. UTVECKLANDE AV TALAN

ST

Cloud Jubb

Bergdahl har brustit i sitt ansvar som tränare och djurhållare för hästen Cloud Jubb. Genom att inte tillkalla veterinär, trots att behovet var uppenbart, har Bergdahl överträtt bestämmelserna i 2 och 38 §§ Tävlingsreglementet. Under alla förhållanden har Bergdahls underlåtenhet stått i strid med bestämmelserna i Djurskyddslagen. Bergdahls ansvar enligt denna lagstiftning ska ses som strikt.

Junior Atout

Bergdahl ska i enlighet med STADs beslut dömas för medverkan. Bergdahl och Falzon ska hållas ansvariga för bränningen av Junior Atout, i första hand under påståendet att de agerade tillsammans och i samförstånd. Under alla förhållanden svarar Falzon, i egenskap av Junior Atouts ägare, för det inträffade.

Vaccinationsuppgifter, Aming Point och campkontroller

Det saknas anledning ändra STADs beslut i dessa delar. ST vidhåller uppgifterna i sin anmälan.

Bergdahl och Falzon

Junior Atout

Om hästen Junior Atout genomgick bränning under år 2023 skedde det utan vare sig Bergdahls eller Falzons kännedom. Än mindre deltog de vid ingreppet eller beordrade det.

Det är Falzons uppfattning att Bergdahl var Junior Atouts tränare. Hästen vistades och tränades tillsammans med övriga av Falzon ägda hästar på Bergdahls träningsanläggning. Det fanns en överenskommelse mellan Falzon och Bergdahl angående den ersättning som Falzon skulle utge till Bergdahl för träningen. Det är oklart för Falzon varför Junior Atout inte uppfördes på Bergdahls träningslista.

Bergdahl, å sin sida, har angett att det var Falzons instruktion att inte föra upp Junior Atout på träningslistan.

Campkontroller

De anmärkningar som har riktats mot Bergdahls hästhållning i samband med STs tre campkontroller, är enligt Bergdahl samtliga orsakade genom sabotage mot honom och hans travtränarverksamhet. Bergdahl har inte brutit mot vare sig Djurskyddslagen eller Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om hästhållning.

Aming Point

Hästen Aming Point är vaccinerad i rätt tid och enligt gällande instruktioner. Någon överträdelse föreligger inte.

Cloud Jubb

Bergdahl vidtog alla åtgärder som fordrades vad gäller hästen Cloud Jubb och han har inte brutit i förhållande till gällande regler. Han kunde inte förutse eller misstänka att hästen skulle avlida.

IV. UTREDNINGEN I ÖVERDOMSTOLEN

ST har vidhållit den skriftliga bevisning som åberopades vid STAD.

Förhören vid STAD med Bergdahl, Caroline Åkergren (nedan Åkergren) och Madelene Segersten (nedan Segersten) har spelats upp.

ST har som ny bevisning i Överdomstolen åberopat uppspelning av ett utredningssamtal mellan förbundsveterinären Karl Zötterman (nedan Zötterman) och säljaren av hästen Junior Atout Mathieu Cadoux (nedan Cadoux) samt en promemoria avseende samtalet. Zötterman har lämnat upplysningar om bränning av häst och uppgett att båda frambenen på Junior Atout var utsatta för bränning.

Bergdahl och Falzon har vidhållit den skriftliga bevisning som åberopades vid STAD och de har som ny skriftlig bevisning i Överdomstolen åberopat ett intyg från Cadoux daterat den 15 januari 2025, utdrag ur chatkonversation mellan Åkergren och Bergdahl den 5 – 6 augusti 2023, kvitto från veterinären Villani Orlando Vincenzo utställt på Cadoux daterat den 25 juli 2023 samt ett av Åkergren publicerat inlägg på hennes sociala media.

Förhöret med Falzon vid STAD har spelats upp och tilläggsfrågor har ställts till honom. Falzon har som ny muntlig bevisning åberopat vittnesförhör med Cadoux.

V. FÖRHÖREN I ÖVERDOMSTOLEN

Falzon har sammanfattningsvis uppgett att han köpte sin första häst för att tränas och tävla i Sverige år 2021. Samtliga vid var tid av Falzon ägda hästar placerades på Bergdahls träningsanläggning i syfte att tränas av Bergdahl.

Falzon köpte Junior Atout i april 2023. Någon tid efter att hästen kom till Sverige fick Falzon upplysning av Bergdahl att Junior Atout var skadad i ett framben. Falzon tog kontakt med säljaren Cadoux' representant. Falzon godkände slutligen att hästen skulle åtgärdas på säljarens initiativ och bekostnad. Falzon hade ingen direktkontakt med Cadoux utan endast med dennes mellanhand/ombud. Falzon var helt ovetande om vilken typ av behandling eller insats som var aktuell. Inte heller visste Falzon var behandlingen skulle äga rum.

Falzon besökte Bergdahls träningsanläggning någon gång i mitten av augusti 2023 och Falzon noterade då att Junior Atout hade bandage runt det ena frambenet.

I tiden efter STADs beslut har Falzon återkommande försökt få kontakt med mellanhanden, som gjort sig oanträffbar. Falzon fick direktkontakt med Cadoux. Falzon fick sedermera tillgång till Junior Atouts hästpass. Med passet följde ett kvitto, som visade att en italiensk veterinär hade utfört s k hot-pin-burning (bränning) på Junior Atout. Falzon är av uppfattningen att Junior Atout brändes i Nederländerna, eller i dess närhet, i juli 2023 och inte, som påstås i ärendet, i Sverige i augusti 2023 på Bergdahls gård.

Cadoux har sammanfattningsvis uppgett att han driver uppfödning och försäljning av travhästar i Frankrike. Junior Atout såldes genom en agent/mellanhand. Cadoux kan idag inte namnge mellanhandens namn. Cadoux har drabbats av en "krasch" av sin FaceBook-sida och samtliga kontaktuppgifter har gått förlorade.

Cadoux fick sommaren 2023 information från mellanhanden om att köparen Falzon reklamerat hästen. Cadoux värnar om att ha goda kundrelationer. Genom mellanhanden vidtog han åtgärder för att avhjälpa reklamationen. Via mellanhanden beställdes och genomfördes en bränning. Cadoux utgick från att det handlade om en frysbränning. Han blev mycket förvånad när ST upplyste om att bränningen var en s k hetbränning. Någon sådan behandling har han inte beställt.

Cadoux bekräftar innehållet i veterinärfakturan. Likviden betalades kontant med pengar som Cadoux' bror tillhandahöll. Likviden erlades i Frankrike på Enghien travbana av en annan icke namngiven person. Enligt Cadoux är Falzon helt utan skuld i ärendet.

VI. ÖVERDOMSTOLENS SKÄL FÖR SITT BESLUT

Inledning

1. ST överklagade STADs beslut den 9 januari 2025. Överklagandet har ingetts inom två veckor och Överdomstolen behandlar STs talan som ett självständigt överklagande
2. ST har inte yrkat straffskärpning beträffande någon av de tilltalade.

Junior Atout

3. ST yrkade vid STAD, beträffande anmälan om bränning av Junior Atout, i första hand att Bergdahl var hästens tränare och att Bergdahl med stöd av 6 § Antidopningsreglementet var ansvarig för överträdelsen. Falzon skulle, vid bifall till anmälan i denna del, vara fri från ansvar.
4. STAD ogillade påståendet att Bergdahl var Junior Atouts tränare. Bergdahl dömdes i stället för medverkan vid överträdelsen. Falzon dömdes med stöd av 7 § Antidopningsreglementet till ansvar i egenskap av Junior Atouts ägare.
5. ST har inte överklagat STADs beslut såvitt gäller påståendet att Bergdahl var Junior Atouts tränare. ST har vid Överdomstolen i första hand gjort gällande att Bergdahl och Falzon ska dömas för att ha agerat tillsammans och i samförstånd. I andra hand ska Falzon med stöd av 7 § Antidopningsreglementet hållas ansvarig för bränningen. I sista hand ska Överdomstolen pröva om Bergdahl var Junior Atouts tränare.
6. Bergdahl och Falzon har var för sig överklagat STADs beslut beträffande påståendet om bränning av Junior Atout och har yrkat att de frikänns. De har ifrågasatt om bränningen överhuvudtaget ägde rum på tid och plats som ST påstår i anmälan.
7. STs påståenden om bränningen som sådan och Bergdahls respektive Falzons roller vid bränningen av Junior Atout är därmed är uppe till prövning, liksom frågan om påföljd ska utdömas. Det möter inte hinder för Överdomstolen, att pröva huruvida Bergdahl var Junior Atouts tränare och, om så är fallet, bedöma Falzons ansvar i förhållande till denna omständighet.

8. Det följer av allmänna rättsprinciper att Överdomstolen inte får skärpa påföljden för någon av de tilltalade med anledning av deras överklaganden. Till detta kommer att ST inte har yrkat straffskärpning vid Överdomstolen.
9. Överdomstolen prövar först Bergdahls ansvar för den påstådda bränningen.
10. Överdomstolen ansluter sig till STADs bedömning och finner det utrett, att Junior Atout genomgått ingreppet bränning. En sådan åtgärd är förbjuden i Sverige. Förbudet infördes i Karenstids- och förbudslistan den 1 juli 2020, jämför ÖDB 14/2019. En häst som genomgått bränning ska för all framtid meddelas startförbud.
11. Av utredningen framgår, att ingreppet utfördes någon gång under sommaren 2023. Parterna har lagt fram olika uppfattningar om när, var och av vem ingreppet utfördes. Falzons beskrivning av omständigheterna kring bränningen bygger huvudsakligen på egna antaganden och vad Cadoux påstått. Cadoux' trovärdighet är låg. Hans redogörelse är såväl vag som i vissa delar motsägelsefull och bär stark prägel av att vara en efterhandskonstruktion.
12. Överdomstolen ansluter sig till STADs bedömning, att utredningen med tillräcklig styrka visar att ingreppet skedde i Sverige på Bergdahls gård den 5 augusti 2023.
13. Den bevisning som åberopats av Bergdahl och Falzon försvagar inte STs utredning.
14. Det är genom utredningen även styrkt att Bergdahl var närvarande vid bränningen.
15. Frågan är då om Bergdahl var Junior Atouts tränare vid överträdelsen och om det finns utrymme för att påföra Bergdahl ansvar med stöd av 6 § Antidopningsreglementet.
16. Bestämmelserna i 6 § och 7 § Antidopningsreglementet anger att ansvaret för Antidopningsreglementets efterlevnad i första hand faller på tränaren. Om tränare saknas, övergår ansvaret på hästens ägare.
17. Det är ostridigt att Junior Atout *inte* var upptagen på Bergdahls träningslista, vare sig i tiden före bränningen, när bränningen genomfördes eller i tiden därefter. Någon sådan registrering fanns inte i STs register.
18. Emellertid måste, enligt Överdomstolens mening, fler omständigheter än registrering på träningslista beaktas vid avgörande om en häst är i träning hos en travtränare. Att en hästägare har fler än en häst hos samma tränare, att hästägaren utger ekonomisk ersättning till tränaren och att syftet med hästens placering hos tränaren är att tränas utöver motionering är faktorer som ska ingå vid denna bedömning. Till dessa ska även läggas i vilken omfattning hästägaren utövar den faktiska kontrollen över hästen.

19. I ärendet är utrett, att Falzon den 1 juni 2023 anmälde till ST att han och hans far hade köpt hästarna Junior Atout, Jet Cocktail och Jango For Money. Samtliga tre hästar transporterades till Sverige och placerades på Bergdahls träningsanläggning. Falzon bad om att få hästarna på samma konto som den av honom tidigare ägda hästen He Miss Deiha, som var uppsatt på Bergdahls träningslista. Jet Cocktail och Jango For Money registrerades den 5 juli 2023 på Bergdahls träningslista.
20. Av utredningen i ärendet, däribland uppgifter från Falzon och Segersten, framgår att Junior Atout efter ankomsten till Sverige under en längre, sammanhållen tidsperiod har befunnit sig på Bergdahls gård. Junior Atout har deltagit i upprättade träningsprogram och synes ha deltagit i träningsupplägg som går utöver bibehållande av kondition och hälsa.
21. Det ter sig i sammanhanget naturligt att Junior Atouts vistelse på Bergdahls gård utgjorts av ett avtal om ekonomisk ersättning från Falzon till Bergdahl. Falzon har uppgett att ett sådant avtal omfattande samtliga hans hästar. Några nivåer eller belopp framgår inte av utredningen.
22. Falzons egna, faktiska omhändertagande av Junior Atout under hästens vistelse på Bergdahls gård har inte klarlagts i utredningen. Men helt klart är att Falzon inte har vistats stadigvarande i Sverige 2023 eller 2024.
23. Enligt Överdomstolens uppfattning ska en tränare inte kunna vältra över ansvar på en ägare enbart genom att undvika att ta upp en häst på träningslistan om omständigheterna i övrigt utvisar att hästen är föremål för träning.
24. Med ledning av nu redovisade omständigheter, kommer Överdomstolen till slutsatsen att Bergdahl, utan att ha haft Junior Atout registrerad på sin träningslista, är att anse som hästens tränare. Bergdahl bär i första hand ansvaret för att hästen genomgick en bränning i Sverige den 5 augusti 2023. Åtgärden är förbjuden. Överträdelsen är avsiktlig.
25. Mot bakgrund av utformningen av STs överklagande kan Bergdahl endast dömas till ansvar för medverkan till överträdelsen. Falzons rättsliga position ska inte försämrats enbart på grund av hur ST valt att utforma sitt överklagande beträffande Bergdahl. Falzon och Bergdahl ska av detta skäl vid prövning av ansvarsfrågan bedömas enskilt.
26. Eftersom Bergdahl objektivt sett är Junior Atouts tränare ska ansvaret för bränningen läggas på honom. Falzons sekundära ägaransvar träder därför inte in.
27. Utredningen visar inte att Bergdahl och Falzon har beslutat och genomfört bränningen tillsammans och i samförstånd.
28. Sammantaget ska Falzons överklagande bifallas och talan mot honom ska ogillas.

Campkontroller

29. STAD har i skälen för sitt beslut angett att Bergdahl har brutit mot bestämmelserna i Djurskyddslagen och Statens Jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om hästhållning. STAD har anført att påföljden för dessa överträdelser konsumeras av påföljden för övriga överträdelser.

30. ST har påstått att det har förelegat brister i Bergdahls hästhållning vid campkontroller på Bergdahls olika gårdar den 17 juli 2023, 17 augusti 2023 och 19 december 2023. Överdomstolen noterar att bristerna inte föranlett ett förfarande eller ärende vid Licenskommittén.
31. Det möter enligt Överdomstolens mening hinder att bedöma huruvida de uppgivna bristerna utgör överträdelser av allmän lag eller utfärdade föreskrifter. Men uppenbart är att Bergdahl, trots ett par tillsägelser, inte har ansökt om erforderligt tillstånd enligt Djurskyddslagen.
32. Sammantaget delar Överdomstolen STADs bedömning i denna del och STADs beslut ska inte ändras på denna punkt.

Hästarna Cloud Jubb och Aiming Point

33. Utredningen är densamma som vid STAD. Överdomstolen ansluter sig till de överväganden som STAD har gjort i dessa avseenden. STADs beslut ska inte ändras på dessa punkter.

Påföljd

34. I Överdomstolen har upplysts att ST genom beslut den 7 mars 2025 har interimistiskt återkallat Bergdahls licens i avvaktan på slutligt beslut i ett påföljdsärende som avser misstänkta överträdelser under perioden 13 januari 2025 – 25 januari 2025.
35. STAD har vid bedömningen av straffvärdet utgått från att minimipåföljden för medverkan vid otillåten åtgärd/behandling (12 § a) och 12 § b) Antidopningsreglementet) varit förlust av licens i minst två år.
36. Sedan den 1 januari 2025 anges i 12 a) § Antidopningsreglementet att indragning av licens ska avse minst ett (1) år. Således en lindring jämfört med tidigare utfärdade bestämmelser. Fråga uppkommer om denna omständighet ska beaktas i Överdomstolen.
37. Bränning av häst är en förbjuden åtgärd enligt Karenstids- och förbudslistan. Införandet av förbudet synes ha sin grund i att behandlingsformen varit starkt ifrågasatt inom veterinärkollektivet.
38. Ärendet saknar uppgifter om vilka överväganden som gjordes innan hästen utsattes för bränningen. Det kan hållas för visst att hästen utsattes för smärta och lidande och att detta tillstånd bestod under en väsentlig tidsperiod. Det saknas anledning att ifrågasätta STs iakttagelse den 7 september 2023, att hästen alltjämt var smärtpåverkad och visade på ovilja att låta sig undersökas.
39. På grund av överträdelsens allvarliga art finner Överdomstolen att den av STAD utdömda påföljden är väl avvägd. Det föreligger anledning att kombinera förlusten av licens med ett kännbart bötesstraff.
40. Bergdahls förlust av licensen, såvitt gäller prövningen i detta beslut, ska gälla från och med dagen för Överdomstolens beslut.

Övrigt

41. Av 77 § sista stycket Tävlingsreglementet framgår att talan inte kan föras mot Överdomstolens beslut.

På Överdomstolens vägnar

Stefan Wendén

I ärendets handläggning har deltagit Stefan Wendén, Lars Morell, Björn Persson, Seymor Wegebrand, Göran Sandh och Håkan Ahlström (enhälligt).